

تأثیر مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران

کمیل مجید ناتری^۱

مهرداد گلیجانی^{۲*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۲۷ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۵/۳۱

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی تأثیر مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران می باشد. این تحقیق برحسب هدف از نوع کاربردی و بر حسب نحوه گردآوری داده ها از نوع توصیفی و از گروه پیمایشی، همبستگی می باشد. در این پژوهش از دو پرسشنامه استاندارد مدیریت منابع مالی عبدالحسینی و همکاران (۱۳۸۷) و پرسشنامه استاندارد عملکرد مالی سازمان شین (۲۰۱۷) استفاده شده است. تحلیل داده ها با روش کلموگروف اسمیرنوف و روش معادلات ساختاری با نرم افزار PLS، آزمون بوت استراپ آزموده شدند. جامعه آماری پژوهش حاضر را مدیران و کارشناسان مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران به تعداد ۳۵۰ نفر تشکیل میدهند که با روش نمونه گیری تصادفی ساده به کمک جدول مورگان تعداد ۱۸۳ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. نتایج حاکی از آن است که مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تأثیر دارد و با توجه به آماره t برون سپاری (۱۶,۲۲۱)؛ درون سپاری (۱۱,۶۶۶)؛ استقلال مالی (۸,۸۹۸)؛ بودجه ریزی عملیاتی (۱۵,۴۲۸)؛ ویژگی های مدیریت (۱۴,۹۷۸)؛ ویژگی های منابع انسانی (۱۳,۸۸۰)؛ منابع درآمدی (۱۷,۳۰۲) و مصارف و هزینه ها (۱۱,۹۲۰) بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تأثیر دارد.

واژگان کلیدی

مدیریت مالی بهینه، عملکرد مالی، منابع انسانی

۱- دانشجوی ارشد حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران. (komailmajidi 13@gmail.com)

۲- استادیار گروه حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران. (m.goleyjani1@yahoo.com)

مقدمه

سازمان‌ها در عصر جدید با دارا بودن منابع و امکانات محدود با نیازهای نامحدودی مواجه‌اند و به ناچار می‌بایست منابع محدود را چنان به کار گیرند که حد متناسبی از نیازهای خود را تامین نمایند. بی‌تردید از بین منابع مختلف هر تشکیلات سازمانی، شناخت ابعاد مدیریت بهینه منابع مالی از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. در این شرایط لازم است مدیران همه سازمان‌ها نسبت به چگونگی مدیریت بهینه این منابع توجه بیشتری نموده، همچنین نسبت به مسائل برون سازمانی بینش و آگاهی خود را افزایش دهند و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های جامعه‌ای را که در آن زندگی می‌کنند نیز درک نمایند. در این راستا مدیران سازمان‌ها باید علاوه بر داشتن مهارت کافی در کار تخصصی خود، در مورد منابع مالی سازمان اطلاعات معتبر و قابل قبولی داشته باشند تا بتوانند شرایطی را فراهم سازند که با استفاده از حداقل منابع، بازده بیشتری از حیث کمی و کیفی ارائه نمایند (بیات و همکاران، ۱۳۹۵). از طرفی، سنجش عملکرد جزء اصلی سیستم‌های کنترلی مدیریت به حساب می‌آید و برنامه ریزی خوب و تصمیم‌گیری کنترلی، نیازمند چگونگی عملکرد واحدهاست. ارزیابی عملکرد واحدهای سازمانی، پیش‌نیازی در جهت تخصیص منابع است. ارزیابی عملکرد، مدیران سطح بالا را در تصمیم‌گیری در مورد حقوق، پاداش، ارزیابی‌های آتی و شاخص‌های توسعه کمک می‌کند. (جهانخانی و همکاران، ۱۳۸۴؛ به نقل از غفاری تبریز و همکاران، ۱۳۹۷). مدیران دارای توانایی بالا، قدرت درک بهتری از شرایط داخلی و خارجی شرکت در کنار هم دارند و با احتمال بیشتری در طرح‌هایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که ارزش فعلی خالص مثبت بالاتری دارد. در نتیجه قدرت تأمین منابع مالی بیشتر و با نرخهای کمتر و دوره طولانی‌تر را دارند چرا که در این شرایط انتظار بر این است که هزینه ورشکستگی و ریسک عدم پرداخت بدهی کمتر باشد. مدیران توانا باید تمام جنبه‌ها و موقعیت‌های شرکت را در نظر گرفته و با توجه به نیازها و موقعیت شرکت، منابع تأمین مالی درستی را انتخاب کرده (تأمین مالی) و به شکل صحیح استفاده کند (سرمایه‌گذاری). باید توجه داشت که تنها تأمین مالی مناسب تضمین‌کننده عملکرد بالای شرکت نخواهد بود، بلکه این منابع تأمین‌شده باید با درایت در جاهای مناسب سرمایه‌گذاری شود (علی نژاد سارو کلائی و تارفی، ۱۳۹۶).

بررسی رابطه مدیریت بهینه منابع مالی و عملکرد سازمان که به طور حتم مهم‌ترین خواسته مدیران هر مجموعه سازمانی است، بسیار مهم است. در بیمارستانها نیز یکی از عوامل موثر در مدیریت مناسب و تصمیمات اثربخش و کارا، نحوه مدیریت بهینه منابع مالی است که از دیدگاه مدیران و کارشناسان مالی حائز اهمیت است. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر وجود سطح بهینه مدیریت مالی بر عملکرد مالی است که در آن منافع و هزینه‌های مدیریت منابع مالی برابر شده و ارزش سازمان حداکثر شود. پژوهش حاضر بدنبال پاسخگویی به این سوال اساسی است که آیا مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

عملکرد مالی

با اندازه گیری نتایج مورد انتظار سازمانی و همچنین ارزیابی و اندازه گیری رضایت کارکنان و مشتری ها، مشخص می شود آیا سیاستها به طور صحیح تدوین شده اند یا خیر. ارزیابی و اندازه گیری عملکرد امکان شناسایی زمینه هایی که مدیریت باید توجه بیشتری به آنها بنماید را میسر می سازد و به شناسایی فرصت ها و محدودیت ها کمک می کند (تولایی، ۲۰۰۷؛ به نقل از غفاری تبریز و همکاران، ۱۳۹۷).

مدیریت بهینه منابع مالی

مدیریت هر سازمان عبارت است از مجموعه ای از انسانها، ابزار و امکانات سرمایه ای که در چارچوب قوانین و مقررات و با یک روحیه تشریک مساعی برای دستیابی به هدف یا اهدافی کنار هم قرار گرفته اند. وقتی مجموعه ای در کنار هم قرار گرفت نگاهی سیستمی یا تعاملی^۱ وجود خواهد داشت که این عناصر بر روی هم تاثیر و تاثر دارند. تعداد عوامل و عناصر در پیچیدگی کار دخالت دارد و بدین سبب است که مدیریت شبکه توزیع بسیار سخت و پیچیده است. (انصاری ۱۳۹۲).

برون سپاری

برون سپاری به معنای بهره برداری راهبردی از منابع شرکت دیگر برای انجام فرایندهای کسب و کار می باشد. در برون سپاری نه تنها فعالیت ها منتقل می شوند بلکه عوامل تولید و حق تصمیم گیری نیز در اغلب موارد واگذار می گردد. (الوانی اشرف زاده ۱۳۹۲).

درون سپاری

درون سپاری یعنی سپردن یک پروژه به یک شخص یا بخشی داخلی از شرکت، در واقع درون سپاری، نقطه مقابل برون سپاری است. کارکنان با نحوه کاری شرکت خود آشنا هستند و می دانند که چگونه پروژه ها را انجام دهند. به همین دلیل است که شرکت ها برای پروژه های پیچیده ترجیح می دهند کار را به نیروی داخلی شرکت خود بسپارند تا دیگر نیازی به آموزش مجدد شخص سوم خارجی برای انجام پروژه نباشد.^۲

ویژگی مدیریت

مدیران با اثربخشی بالا، آنانی هستند که در ایفای نقش مدیریت کاملاً آسوده خاطر هستند و تشویشی به خود راه نمی دهند و از انجام وظایف به عنوان یک مدیر کاملاً راضی اند. آنان با مسائل قدرت و تعارض در سازمان بسیار راحت برخورد می کنند و به آسانی و بدون هیچ گونه نگرانی مسئولیت خطیر پاسخگو بودن در کلان سازمان را می پذیرند و بین علاقمندی شدید به

¹. interactive

². <https://bizzone.ir/articles>

کار و فعالیت کارکنان و همدردی واقعی نسبت به رشد و بالندگی آنان، موازنه برقرار می‌کنند (علی نژاد ساروکلانی، ۱۳۹۶).

منابع انسانی

گری دسلر^۳ تعریف واحد مدیریت منابع انسانی و وظایف مدیریت منابع انسانی را به شکلی کلی و به صورت زیر ارائه می‌دهد: واحد مدیریت منابع انسانی، از میان وظایف مختلف مدیریتی، مسئولیت کلیه فعالیت‌ها و خط مشی‌های مربوط به کارکنان سازمان را بر عهده دارد. به طور دقیق‌تر، جذب همکاران جدید، آموزش همکاران، ارزیابی عملکرد کارکنان و پاداش دادن به آنها و به طور خلاصه ایجاد محیطی سالم و منصفانه برای کارکنان (علی نژاد ساروکلانی، ۱۳۹۶).

استقلال مالی

استقلال مالی به عنوان یکی دیگر از ابعاد مدیریت بهینه منابع مالی به مفهوم تفویض اختیار و تصمیم‌گیری مالی به مدیران میانی در سازمان است که باعث ایجاد انگیزه و افزایش روحیه تشریک مساعی و همچنین بروز خلاقیت و نوآوری در میان کارکنان خواهد شد. (پیرنیا ۱۳۹۱؛ به نقل از بیات، ۱۳۹۵).

بودجه ریزی عملیاتی

بودجه ریزی عملیاتی که مفهومی نزدیک به بودجه ریزی برنامه‌ای دارد براساس برنامه‌ها و فعالیت‌های یک سازمان طراحی گردیده و با روش علمی و محاسبه قیمت تمام شده به اجرا در می‌آید. (حسن آبادی و نجارصراف ۱۳۸۵).

منابع درآمدی

دولت‌ها درآمدهای خود را از منابع گوناگون کسب می‌کنند. این منابع درآمدی باید به صورت شفاف در سند بودجه منعکس شود. میزان درآمدهای حاصل از این منابع در شرایط مختلف، متفاوت است. (احمدپور و پاکدلان، ۱۳۹۵).

مصارف (هزینه‌ها)

مدیریت هزینه‌ها در دنیای کسب کار امروز از ارکان اصلی هر سازمان انتفاعی و غیر انتفاعی می‌باشد. بر کسی پوشیده نیست حتی سازمانهایی که برای خدمات و سرویسهای عام‌المنفعه تشکیل می‌شوند، دارای درآمد و هزینه‌هایی هستند که در صورت عدم مدیریت آن نمی‌توانند خدمات خوبی ارائه نمایند. این موضوع بر اهمیت وجود مدیریت بر هزینه‌ها تاکید دارد (احمدپور و پاکدلان، ۱۳۹۵).

پیشینه تحقیق

ربیع و رضایان (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای به بررسی تأثیر مدیریت ارتباط با مشتری اجتماعی بر عملکرد مالی با نقش میانجی‌گری تعهد مشتری و رضایت مشتری بانک‌های خصوصی استان خوزستان پرداختند. جامعه آماری در این پژوهش، کلیه کارکنان

³.Gari Desler

بانک های خصوصی استان خوزستان و تعداد ۱۰۰ نفر از کارکنان بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۸۰ نفر از کارکنان انتخاب شد؛ و روش نمونه گیری استفاده از روش تصادفی ساده می باشد؛ و پرسش نامه های استاندارد روی آنان به اجرا در آمد؛ و با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ پایایی پرسش نامه به دست آمد. نتایج نشان داد؛ مدیریت ارتباط با مشتری اجتماعی با نقش میانجی گری تعهد مشتری و رضایت مشتری، بر عملکرد مالی بانک خصوصی استان خوزستان تاثیر مثبت و معناداری دارد.

قصوری، (۱۴۰۱) در مقاله ای به بررسی نقش مدیریت منابع انسانی در عملکرد سازمان ها پرداخت. از مقالات نمایه شده در پایگاه های اطلاعاتی اس.آی.دی، مگیران، ایران داک، گوگل اسکالر استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که اجرای برنامه های مدیریت منابع انسانی به شکل صحیح، علاوه بر تحقق اثربخشی و افزایش کارایی در سازمان، رضایت مندی شغلی، تعهد و وفاداری سازمانی را در کارکنان ایجاد نموده و در نهایت سازمان در راه رسیدن به اهداف استراتژیک خود، موفق عمل می نماید.

غفوری و همکاران (۱۳۹۹)، در مقاله ای به بررسی ارتباط بین سرمایه فکری با عملکرد مالی بر اساس نقش میانجی اشتراک دانش پرداختند. جامعه آماری پژوهش حاضر کارکنان شرکت فرودگاه ها و ناوبری هوایی ایران مستقر در فرودگاه شیراز به تعداد ۴۶۰ نفر در نظر گرفته شد، شیوه نمونه گیری به صورت گروهی و حجم نمونه از طریق فرمول کوکران به تعداد ۲۱۰ مشخص گردید. نتایج تحلیل مسیر نشان داد ابعاد سرمایه فکری ارتباط معناداری با اشتراک دانش دارد ولی ابعاد سرمایه فکری ارتباط معناداری با عملکرد مالی نداشت. همچنین اشتراک دانش ارتباط معناداری با عملکرد مالی شرکت مورد مطالعه دارد.

نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، در مقاله ای به بررسی وجود سطح بهینه مدیریت سرمایه در گردش و تأثیر محدودیت مالی بر سطح بهینه موجود پرداختند. بدین منظور نمونه ای شامل ۱۷۷ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۴-۱۳۸۵ مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که سطح بهینه ای از مدیریت سرمایه در گردش وجود دارد که در آن ارزش شرکت بهینه می باشد. همچنین نتایج نشان داد محدودیت مالی بر سطح بهینه مدیریت سرمایه در گردش تأثیر معنادار و مستقیم دارد.

شیرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، در مقاله ای به بررسی تأثیر مدیریت استراتژیک منابع انسانی بر عملکرد سازمانی با نقش میانجی کارآفرینی سازمانی در گروه ملی صنعتی فولاد ایران پرداختند. جامعه آماری پژوهش را کلیه مدیران، رئیسان و کارشناسان گروه ملی صنعتی فولاد ایران بالغ بر ۵۲۵ نفر تشکیل می دهد. با استفاده جدول کرجسی و مورگان و روش نمونه گیری تصادفی ساده ۲۲۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده است. به منظور جمع آوری داده های پژوهش از سه پرسشنامه استاندارد استفاده شد. نتایج آزمون فرضیه های تحقیق بیانگر آن بود که مدیریت استراتژیک منابع انسانی تأثیر مثبت و

معناداری بر کارآفرینی سازمانی و عملکرد سازمانی دارد؛ همچنین کارآفرینی سازمانی بر عملکرد سازمانی تأثیر مثبت و معناداری دارد و کارآفرینی سازمانی رابطه میان مدیریت استراتژیک منابع انسانی و عملکرد سازمانی را میانجی‌گری می‌کند. میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، در مقاله‌ای به بررسی چالش‌ها، راهکار و ارائه الگوی اسلامی مدیریت تخصیص و مصرف بهینه اعتبارات و منابع مالی در راستای تحقق اهداف مهارت‌آموزی مطلوب به مهارت‌آموزان پرداختند. نتایج نشان داد که در تخصیص و مصرف بهینه اعتبارات و منابع مالی باید به ۴ متغیر: ۱- تغییر نگرش‌ها، دیدگاه‌ها و بینش‌های سستی مالی و اقتصادی و پذیرش منطق اقتصادی-عقلانی در تصمیم‌گیری‌ها ۲- اصلاحات اداری، مالی و مدیریتی ۳- طراحی و تدوین اعتبارات و کفایت بهینه و اجرای موثر الگوی تخصیص ستانده- محور ۴- نظارت، ارزشیابی و ارائه آموزش‌های متناسب، مستمر و به روز مسائل اقتصادی و مالی به همه پرسنل اداری و آموزشی توجه نمود.

بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، در مطالعه‌ای به بررسی رابطه مدیریت بهینه منابع مالی و اثر بخشی تصمیمات شرکت توزیع نیروی برق استان البرز پرداختند. در این تحقیق از روش پیمایشی استفاده شده و با تهیه و توزیع ۱۲۰ پرسشنامه بین تمامی مدیران و معاونان و کارشناسان مالی شرکت توزیع نیروی برق اطلاعاتی جمع‌آوری گردید. این نتایج بدست آمد: براساس آزمون همبستگی پیرسون مشخص گردید که بین مدیریت بهینه منابع مالی و اثربخشی تصمیمات شرکت توزیع نیروی برق رابطه معناداری وجود دارد؛ براساس آزمون همبستگی پیرسون مشخص گردید که بین ابعاد مختلف مدیریت بهینه منابع مالی (برآورد مالی منطقی استقلال مالی مناطق مختلف برون‌سپاری فعالیت‌ها استقرار سیستم بودجه‌ریزی عملیاتی) و اثربخشی تصمیمات شرکت توزیع نیروی برق رابطه معناداری وجود دارد؛ براساس رگرسیون چندگانه مشخص گردید که به ترتیب برآورد های مالی منطقی با ضریب بتای (۰,۴۹۷)، استقلال مالی با ضریب بتای (۰,۳۱۱)، برون‌سپاری فعالیت‌ها با ضریب بتای (۰,۱۵۶) استقرار سیستم بودجه‌ریزی عملیاتی با ضریب بتای (۰,۱۴۹) بیشترین قدرت پیشگویی را برای اثربخشی تصمیمات دارند.

نوردجا و همکاران^۴ (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر هیئت مدیره بر عملکرد مالی و سرمایه شرکت و مدیریت ریسک به عنوان یک متغیر مداخله‌گر پرداختند. این مطالعه یک بررسی تجربی با نمونه‌هایی از ۳۱ شرکت غیرمالی از کل جمعیت ۴۸ نفری فهرست شده در بورس اوراق بهادار اندونزی برای دوره ۲۰۱۰ و ۲۰۱۶ ارائه می‌کند. نتایج مدل SEM نشان می‌دهد که تأثیر مثبت معناداری مدیریت ریسک و مدیرعامل (CEO) بر عملکرد مالی و سرمایه شرکت وجود دارد. با این حال، دوگانگی مدیرعامل تأثیر منفی معناداری بر عملکرد مالی دارد. نتایج همچنین نشان می‌دهد که اثر دوگانگی مدیرعامل و اندازه هیئت مدیره بر عملکرد مالی از طریق مدیریت ریسک به طور قابل توجهی مثبت است.

⁴ Nurdjanah et al.

تیلینی چاتوریکا و گامه آ^۵ (۲۰۲۲) در مقاله ای بر روی یک چارچوب فرهنگ سازمانی چند لایه برای افزایش عملکرد مالی در شرکت های گردشگری و مهمان نوازی کار کردند. داده های حاصل از هشت مصاحبه عمیق و به دنبال آن یک نظرسنجی با ۱۸۷ شرکت خانوادگی گردشگری و مهمان نوازی نشان می دهد که جو سرپرستی درون شرکت ها رابطه بین ارزش های بلندمدت و عملکرد مالی را واسطه می کند. علاوه بر این، یافته های ایشان نشان می دهد که جهت گیری کارآفرینی، مکانیسم فرهنگ سازمانی را تعدیل می کند که عملکرد مالی شرکت های گردشگری و مهمان نوازی را افزایش می دهد.

ناکون کوکایوا و همکاران (۲۰۲۲) در مقاله ای به بررسی اثرات مدیریت منابع انسانی و مدیریت دانش بر عملکرد سازمانی غیر مالی شرکت های ساخت و ساز زیرساخت تایلندی پرداختند. نتایج مدل تئوری شده را پشتیبانی می کند و نشان می دهد که یک رابطه مثبت و مستقیم بین HRM و KM وجود دارد. همچنین، بین دانش و عملیات غیر مالی و بین HRM و OP غیر مالی در شرکت های ساخت و ساز زیرساخت تایلندی رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. علاوه بر این، KM یک واسطه بین HRM و OP غیر مالی است. این مطالعه شواهد تجربی بیشتری از اهمیت بهبود عملیات غیر مالی از طریق افراد و دانش ارزشمند آنها ارائه می کند.

دانکن و همکاران^۶ (۲۰۲۱)، در مقاله ای به بررسی مدیریت سرمایه در گردش بر عملکرد مالی کارخانه های قهوه مرطوب در مقیاس کوچک در شرق کنیا پرداختند. یافته های نشان داد که نسبت فعلی و متوسط دوره پرداخت بر بازده دارایی های کارخانه های قهوه مرطوب در مقیاس کوچک تأثیر منفی می گذارد؛ بنابراین، پردازنده های آسیاب مرطوب می توانند دوره پرداختی و نسبت جاری خود را برای بهبود بازده دارایی ها کاهش دهند. این مطالعه نشان داد که اندازه و سن شرکت نیز به ترتیب تأثیر مثبت و منفی بر بازده دارایی کارخانه های قهوه مرطوب در مقیاس کوچک داشتند. میانگین دوره پرداخت و نسبت جاری هر دو اثر مثبت بر بازده کشاورزان داشتند. نتیجه نشان داد که مدیریت سرمایه در گردش، یعنی میانگین دوره پرداخت و نسبت جاری، بر ROA تأثیر منفی می گذارد در حالی که تأثیر مثبتی بر کشاورزان دارد؛ بنابراین، مدیریت کارخانه های قهوه مرطوب باید نسبت فعلی را افزایش داده و متوسط دوره پرداخت را طولانی تر کند تا بازده قابل پرداخت به کشاورزان را افزایش دهد.

دانگواه و همکاران^۷ (۲۰۲۰) در مقاله ای به بررسی رابطه بین عملکرد مدیریت بهینه و عملکرد مالی شرکتهای فهرست شده در بازار سرمایه گذاری جایگزین در انگلستان پرداختند. این مطالعه روش های کلی لحظه ها (GMM) را بر روی نمونه ای از ۲۰۱ شرکت کوچک و متوسط (SMEs) در بازار سرمایه گذاری جایگزین (AIM) بریتانیا از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ به کار

⁵.Thilini Chathurika.&Gamage a.

⁶. Duncan et al.

⁷.Danquah

می‌گیرد. مطابق با پیش‌بینی بر اساس نتایج متناقض مطالعات موجود نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری شرکت‌ها از طریق مدیریت کارآمد به عملکرد SME برتر تبدیل می‌شود. به طور خاص، یک رابطه غیر یکنواخت (به شکل U معکوس) بین مدیریت بهینه منابع و عملکرد مالی پیدا کردند که نشان می‌دهد شرکت‌های کوچک و متوسط دارای یک سطح مدیریت بهینه هستند که عملکرد آنها را به حداکثر می‌رساند. پیش‌بینی‌ها در بین شرکت‌های متوسط و بزرگ‌تر قوی‌تر است، جایی که هم ROA و هم Q Tobin رابطه قابل توجهی با عملکرد شرکت را نشان دادند.

اهداف پژوهش:

هدف اصلی

- سنجش تاثیر مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.

اهداف فرعی

۱. سنجش تاثیر برون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۲. سنجش تاثیر درون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۳. سنجش تاثیر استقلال مالی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۴. سنجش تاثیر بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۵. سنجش تاثیر ویژگی‌های مدیریت بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۶. سنجش تاثیر ارتقای منابع انسانی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۷. سنجش تاثیر منابع درآمدی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.
۸. سنجش تاثیر مصارف (هزینه‌ها) بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران.

فرضیه‌های پژوهش:

فرضیه اصلی

مدیریت مالی بهینه بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.

فرضیه‌های فرعی

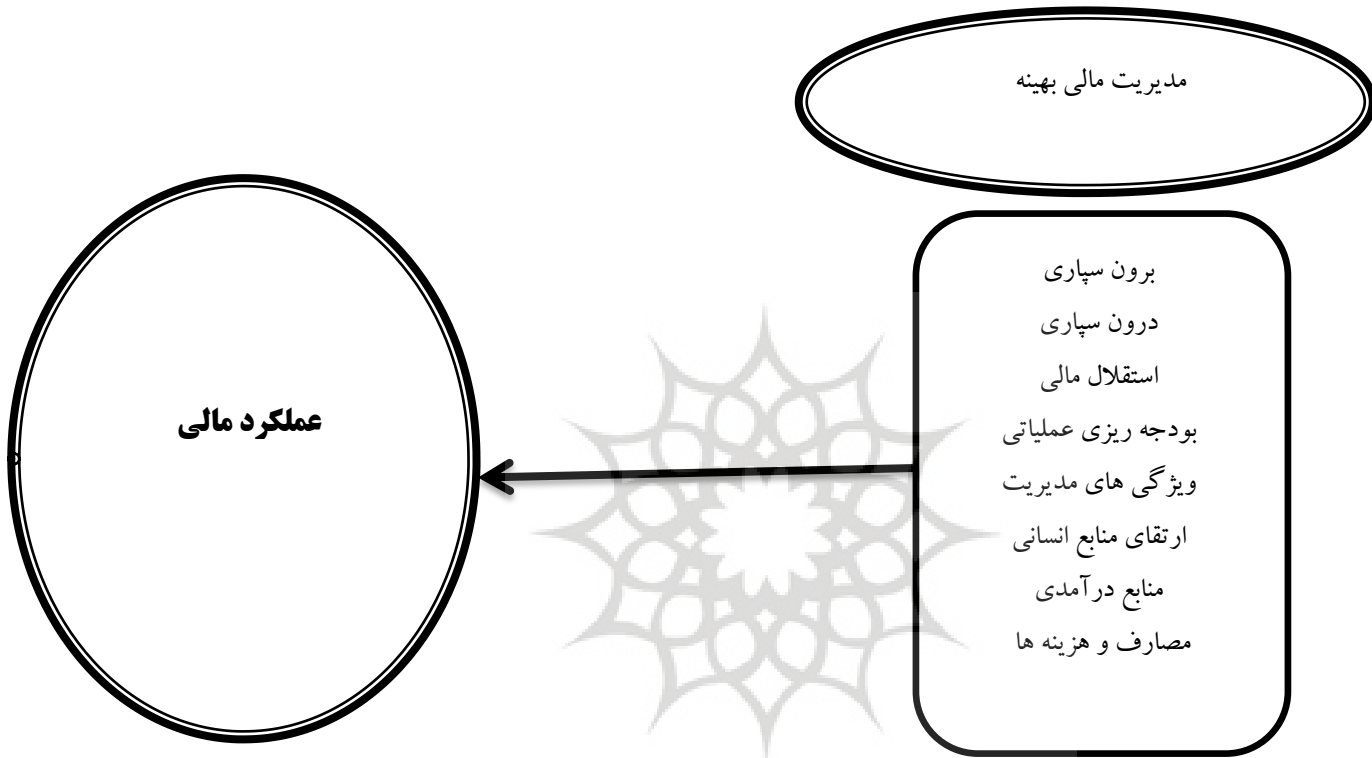
۱. برون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۲. درون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۳. استقلال مالی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۴. بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۵. ویژگی‌های مدیریت بر عملکرد مالی بیمارستان‌های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.

۶. ارتقای منابع انسانی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۷. منابع درآمدی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.
۸. مصارف (هزینه ها) بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر دارد.

مدل مفهومی پژوهش

با بررسی ادبیات پژوهش، مدل مفهومی زیر ترسیم گردید:

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش شناسی تحقیق

این تحقیق از لحاظ نوع، کاربردی و از نظر روش اجرا توصیفی - همبستگی و به صورت پیمایشی می باشد.

روش و ابزار گردآوری داده ها

روش گردآوری داده ها در تحقیق حاضر، کتابخانه ای و میدانی می باشد. برای گردآوری اطلاعات اولیه و ساخت مبانی نظری، فیش برداری از کتب، پایان نامه و مقالات در بخش کتابخانه ای اقدام شد، آن گاه از پرسشنامه در بخش میدانی استفاده شده است. در این پژوهش دو پرسشنامه استاندارد مدیریت منابع مالی عبدالحسینی و همکاران (۱۳۸۷) و پرسشنامه استاندارد عملکرد مالی سازمان شین (۲۰۱۷) استفاده شده است. پس از طراحی پرسشنامه، جهت اطمینان از پرسشنامه، روایی و پایایی آن را آزمون می کنیم. روایی پرسشنامه به روش صوری انجام شد. بدین معنی که براساس نظرات اساتید و

متخصصان اعتبار آن مورد تایید قرار گرفت. در مورد پایایی ابزار تحقیق نیز با استفاده از نرم افزار SPSS و با بهره گیری از ضریب آلفای کرونباخ مشاهده شد که، پرسشنامه تحقیق از اعتبار خوب و قابل قبولی برخوردار است.

روایی پرسشنامه

از روش تحلیل عاملی تأییدی، ساختار کلی پرسشنامه‌های تحقیق مورد روائی سنجی سازه محتوایی قرار گرفته است. برای تحلیل عاملی تأییدی با نرم افزار SPSS بارعاملی استاندارد محاسبه شده است.

جدول ۱. روایی پرسشنامه مدیریت مالی

پرسشنامه مدیریت مالی					
رد یا تایید	بار عاملی	گویه	رد یا تایید	بار عاملی	گویه
تایید	۶۴۴.	سوال ۱۶	تایید	۷۳۴.	سوال ۱
تایید	۵۹۵.	سوال ۱۷	تایید	۷۴۵.	سوال ۲
تایید	۷۰۸.	سوال ۱۸	تایید	۶۰۳.	سوال ۳
تایید	۷۱۲.	سوال ۱۹	تایید	۷۱۸.	سوال ۴
تایید	۷۳۲.	سوال ۲۰	تایید	۵۸۶.	سوال ۵
تایید	۷۹۳.	سوال ۲۱	تایید	۶۱۷.	سوال ۶
تایید	۶۹۷.	سوال ۲۲	تایید	۶۸۲.	سوال ۷
تایید	۷۴۹.	سوال ۲۳	تایید	۷۶۰.	سوال ۸
تایید	۶۹۳.	سوال ۲۴	تایید	۷۶۸.	سوال ۹
تایید	۸۰۲.	سوال ۲۵	تایید	۷۱۴.	سوال ۱۰
تایید	۵۶۶.	سوال ۲۶	تایید	۸۰۶.	سوال ۱۱
تایید	۸۲۴.	سوال ۲۷	تایید	۷۳۸.	سوال ۱۲
تایید	۶۹۷.	سوال ۲۸	تایید	۷۰۷.	سوال ۱۳
تایید	۸۰۵.	سوال ۲۹	تایید	۶۸۰.	سوال ۱۴
تایید	۸۰۸.	سوال ۳۰	تایید	۶۶۴.	سوال ۱۵
تایید	۷۰۷.	سوال ۳۱			

جدول ۲. روایی پرسشنامه عملکرد مالی

پرسشنامه عملکرد مالی		
رد یا تایید	بار عاملی	گویه
تایید	۷۴۵.	سوال ۱
تایید	۷۵۵.	سوال ۲
تایید	۶۶۶.	سوال ۳
تایید	۵۹۴.	سوال ۴
تایید	۷۷۵.	سوال ۵
تایید	۷۵۷.	سوال ۶
تایید	۸۲۸.	سوال ۷
تایید	۷۸۸.	سوال ۸
تایید	۸۱۲.	سوال ۹
تایید	۷۸۶.	سوال ۱۰
تایید	۷۴۸.	سوال ۱۱
تایید	۷۰۰.	سوال ۱۲
تایید	۶۹۸.	سوال ۱۳
تایید	۸۲۱.	سوال ۱۴
تایید	۷۵۰.	سوال ۱۵

پایایی پرسشنامه

از روش آلفای کرونباخ که در بیشتر پژوهش ها مبنای سنجش پایایی قرار می گیرد استفاده شده است.

جدول ۳. پایایی پرسشنامه ها

ضریب آلفای کرونباخ	خرده مقیاس
۷۴۷.۰	استقلال مالی
۷۳۲.۰	برون سپاری
۷۳۹.۰	بودجه ریزی عملیاتی
۸۹۸.۰	درون سپاری

خرده مقیاس	ضریب آلفای کرونباخ
عملکرد مالی	۸۷۶.۰
مدیریت بهینه منابع مالی	۸۱۸.۰
مصارف و هزینه ها	۷۱۱.۰
منابع درآمدی	۷۵۳.۰
ویژگی مدیریت	۷۸۹.۰
ویژگی های منابع انسانی	۷۹۴.۰

چون ضرایب به دست آمده بزرگتر از ۰/۷ است لذا پایایی پرسش نامه ها تایید می گردد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر را مدیران و کارشناسان مالی بیمارستانهای دولتی غرب استان مازندران به تعداد ۳۵۰ نفر تشکیل میدهند.

جدول ۴. جامعه آماری (به تفکیک هر شهر)

محمودآباد	نور	نوشهر	چالوس	تنکابن	رامسر
۴۸	۵۳	۶۲	۶۸	۶۱	۵۸

برای نمونه گیری از جامعه مورد مطالعه در این تحقیق، از روش نمونه گیری تصادفی ساده با تخصیص متناسب به کمک جدول مورگان استفاده شد و تعداد ۱۸۳ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شده که پرسشنامه بین آنها توزیع شد.

جدول ۵. نمونه آماری (به تفکیک شهرها)

محمودآباد	نور	نوشهر	چالوس	تنکابن	رامسر
۳۱	۲۷	۲۶	۳۵	۳۸	۲۷

یافته‌های توصیفی مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی

اطلاعات جمعیت شناختی شامل جنسیت، وضعیت تاهل، سن، میزان تحصیلات و سابقه کار می‌باشد.

جدول ۶. توزیع فراوانی گروه نمونه بر حسب جنسیت

گروه	فراوانی	درصد فراوانی
مرد	۱۰۱	۵۵,۲
زن	۸۲	۴۴,۸
کل	۲۰۱	۱۰۰

اطلاعات جدول بالا نشان می دهد ۱۰۱ نفر از کل پاسخگویان مرد بوده اند که ۵۵,۲ درصد پاسخگویان را تشکیل داده اند و ۴۴,۸ درصد پاسخگویان زن می باشند.

جدول ۷. توزیع فراوانی گروه نمونه بر حسب میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
فوق دیپلم	۲۳	۱۲,۶
لیسانس	۸۳	۴۵,۴
فوق لیسانس	۵۸	۳۱,۷
دکتری	۱۹	۱۰,۴
کل	۱۸۳	۱۰۰

اطلاعات جدول بالا نشان می دهد ۴۵,۴ درصد پاسخ دهندگان دارای میزان تحصیلات لیسانس بودند و ۱۰,۴ درصد دارای میزان تحصیلات دکتری بودند.

جدول ۸. توزیع فراوانی گروه نمونه بر حسب سابقه کار

سابقه کار	فراوانی	درصد فراوانی
کمتر از ۵ سال	۲۳	۱۲,۶
۵ تا ۱۰ سال	۸۱	۴۴,۳
۱۰ تا ۱۵ سال	۴۹	۲۶,۸
۱۵ تا ۲۰ سال	۱۹	۱۰,۴
۲۰ سال به بالا	۱۱	۶,۰
کل	۱۸۳	۱۰۰

اطلاعات جدول بالا نشان می دهد ۴۴,۳ درصد پاسخ دهندگان دارای سابقه کاری ۵ تا ۱۰ سال بودند (بیشترین مقدار) و ۶,۰ درصد دارای سابقه کاری ۲۰ سال به بالا بودند که کمترین مقدار می باشند.

روش تجزیه و تحلیل داده ها

مدل سازی معادلات ساختاری از دو بخش مدل اندازه گیری و مدل ساختاری تشکیل شده است. بخش مدل اندازه گیری شامل سوالات یا شاخص های هر بعد همراه با آن بعد است و روابط میان سوالات و ابعاد در این بخش مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. برای آزمون فرضیات قبل از هر چیز بایستی مدل بیرونی و درونی مورد ارزیابی قرار گیرد. برای ارزیابی مدل

بیرونی فرضیات از دو معیار ρ دیلون-گلد اشتاین (پایایی مرکب) و میانگین واریانس استخراج شده (AVE) استفاده می گردد که در جدول زیر (۹) به همراه بار عاملی گویه ها، خلاصه شده اند.

جدول ۹. ارزیابی مدل بیرونی پژوهش

میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	پایایی مرکب	
۷۹۸.۰	۸۸۷.۰	استقلال مالی
۵۵۵.۰	۸۳۳.۰	برون سپاری
۴۰۶.۰	۷۶۹.۰	بودجه ریزی عملیاتی
۴۷۸.۰	۷۸۵.۰	درون سپاری
۶۴۱.۰	۸۸۰.۰	عملکرد مالی
۶۵۲.۰	۸۲۷.۰	مدیریت بهینه منابع مالی
۵۶۲.۰	۷۹۳.۰	مصارف و هزینه ها
۶۰۹.۰	۷۷۴.۰	منابع درآمدی
۵۱۹.۰	۷۵۴.۰	ویژگی مدیریت
۶۲۹.۰	۸۳۳.۰	ویژگی های منابع انسانی

با توجه به جدول بالا مقدار پایایی مرکب برای مدل های اندازه گیری بیشتر از ۰/۷ می باشد که نشان دهنده آنست که مدل از پایایی مرکب لازم برخوردار است. همچنین با توجه به مقدار میانگین واریانس استخراج شده که بالاتر از ۰/۴ می باشد می توان بیان نمود که گویه ها می توانند به اندازه کافی واریانس متغیر های مدل پژوهش را تشریح نمایند؛ بنابراین مدل پژوهش از کیفیت بیرونی خوبی برخوردار است.

پس از آزمون مدل بیرونی لازم است تا مدل درونی که نشانگر ارتباط بین متغیرهای مکنون پژوهش است، ارایه شود. کیفیت مدل درونی به معنای آنست که آیا متغیرهای مستقل توانایی پیش بینی متغیرهای وابسته را دارند یا خیر؟ که در این حالت از معیار واریانس اعتبار افزونگی^۱ استفاده می گردد که به آن ضریب Q2 نیز می گویند.

جدول ۱۰. بررسی کیفیت مدل درونی یا ساختاری

	SSO	SSE	$-SSE/SSO \times Q^2 =$
استقلال مالی	۰۰۰.۳۶۶	۷۴۵.۲۴۲	۳۳۷.۰
برون سپاری	۰۰۰.۷۳۲	۹۶۳.۵۳۱	۲۷۳.۰
بودجه ریزی عملیاتی	۰۰۰.۰۹۸,۱	۵۷۹.۸۷۰	۲۰۷.۰
درون سپاری	۰۰۰.۷۳۲	۰۷۳.۶۱۱	۱۶۵.۰
عملکرد مالی	۰۰۰.۷۴۵,۲	۶۲۸.۱۲۶,۲	۲۲۵.۰
مدیریت بهینه منابع مالی	۰۰۰.۱۸۳	۰۰۰.۱۸۳	۰۰۰.۱
مصارف و هزینه ها	۰۰۰.۵۴۹	۸۱۲.۴۵۵	۱۷۰.۰
منابع درآمدی	۰۰۰.۰۹۸,۱	۵۰۹.۹۵۵	۱۳۰.۰
ویژگی مدیریت	۰۰۰.۵۴۹	۲۷۵.۴۸۲	۱۲۲.۰
ویژگی های منابع انسانی	۰۰۰.۵۴۹	۹۳۹.۳۹۲	۲۸۴.۰

با توجه به جدول فوق، از آنجایی که ضریب Q^2 مثبت می باشد، می توان نتیجه گرفت که مدل ساختاری از کیفیت مناسب برخوردار می باشد و نشان از قدرت پیش بینی قوی مدل در خصوص سازه درون زا (وابسته) دارد و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش را تایید می سازد.

آزمون کولموگروف- اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

H_0 : متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی می کنند.

H_1 : متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی نمی کنند.

$$H_1: S < 0.05 \quad H_0: S \geq 0.05$$

جدول ۱۱. جدول آزمون کولموگروف-اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

نتیجه	Z کلموگروف اسمیرنوف	سطح معنی داری	متغیرها
نرمال	۰,۷۸۱	۰,۵۷۶	مدیریت بهینه
نرمال	۱,۲۲۸	۰,۹۸	عملکرد مالی

با توجه به نتایج جدول ۱۱ مقدار سطح معنی داری متغیرها بزرگتر از ۰/۰۵ شده است که نشان از پذیرش فرضیه صفر می باشد یعنی متغیرهای موردنظر از توزیع نرمال پیروی می کنند، لذا می توان از آزمون پارامتریک استفاده کرد.

همچنین با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، برای استنباط فرضیه های پارامتریک از آزمون تی تک نمونه استفاده می شود. چون از طیف لیکرت ۵ درجه استفاده شده عدد ۳ به عنوان عدد وسط یا ممتنع اساس تحلیل خواهد بود.

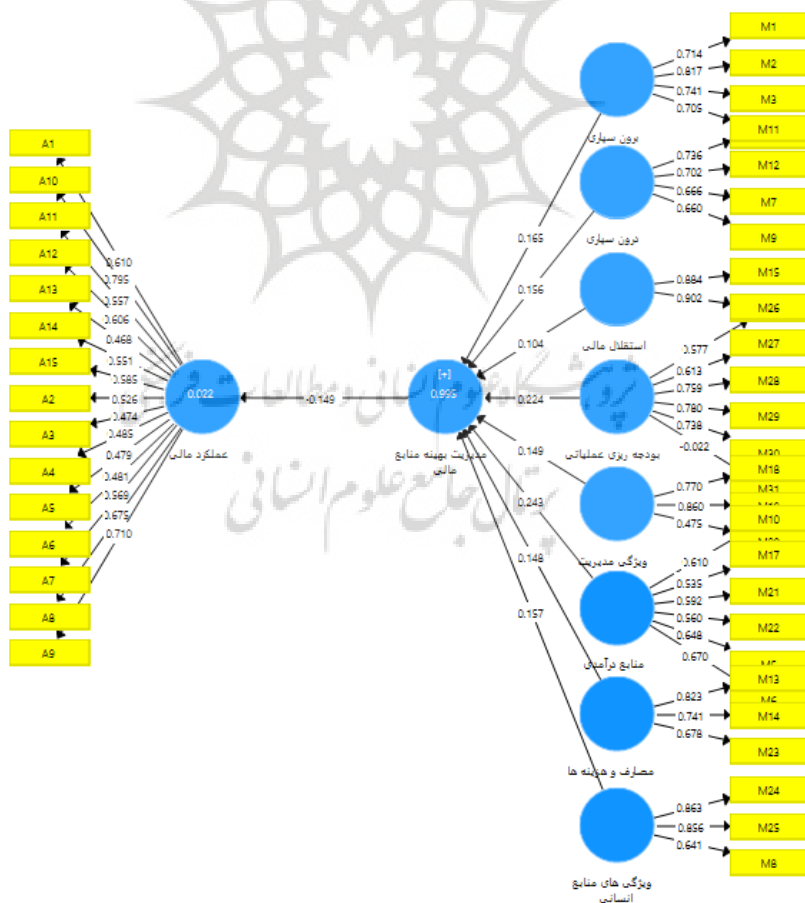
$$H_0: \mu \leq 3$$

$$H_1: \mu > 3$$

در صورتیکه مقدار معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ باشد متغیر مورد بررسی با مقدار آزمون یعنی ۳ تفاوت معنی داری دارد. در این حالت اگر میانگین عامل مورد بررسی بزرگتر از ۳ بود عامل مورد بررسی به صورت قوی در جامعه آماری وجود دارد.

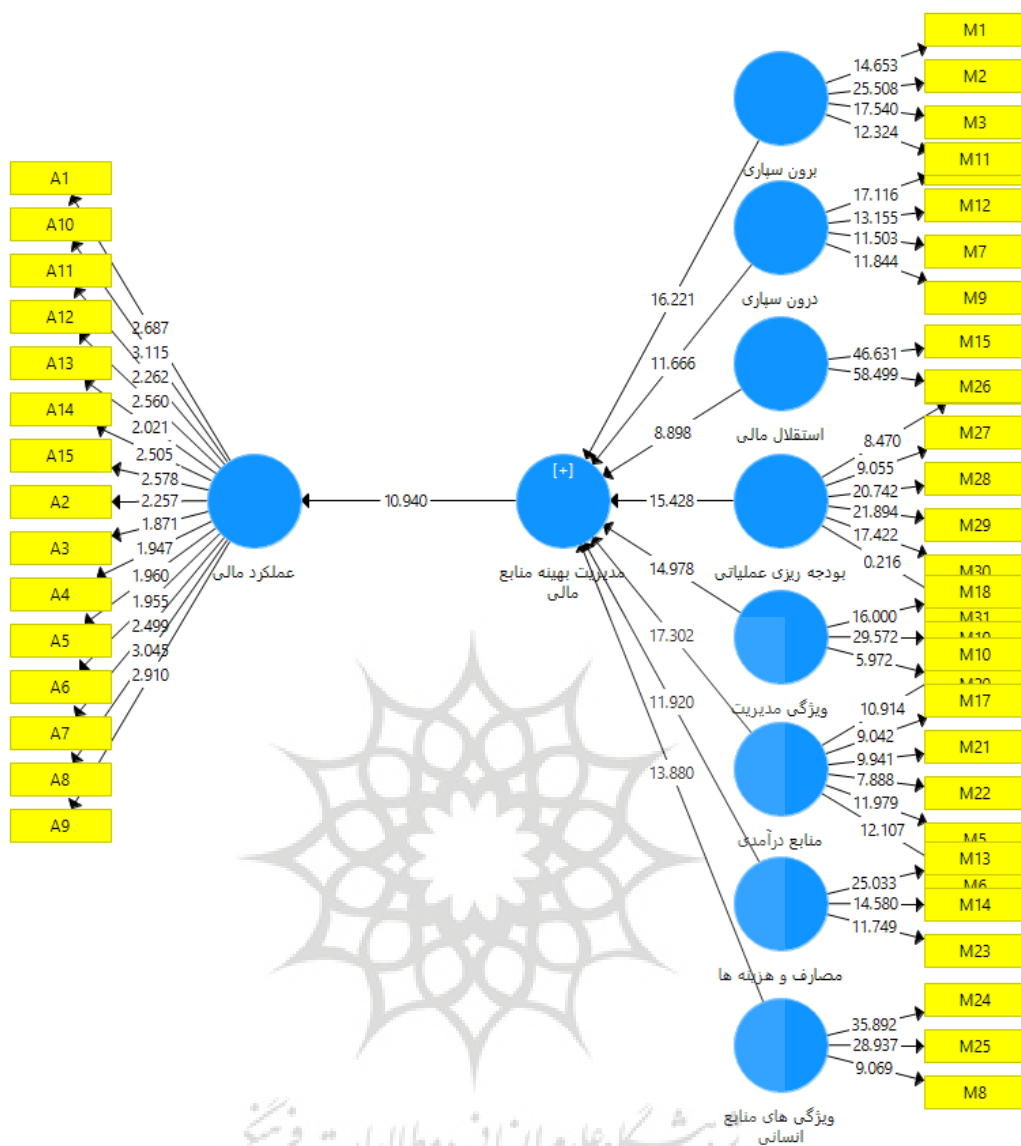
آزمون فرضیات حاصل از مدل ساختاری

بعد از بررسی مدل بیرونی و درونی و رسیدن به نتایج مورد نظر، می توانیم به بررسی فرضیه های خود پردازیم. در مدل های مسیری PLS، آزمون معناداری مسیرها از طریق روش خودگردان سازی یا بوت استراپ که روش بازنمونه گیری است، آزمون می شوند. بر اساس بوت استراپ می توان آزمون فرضیات مربوطه را انجام داد. از آنجایی که سطح خطای تعریف شده در این تحقیق ۰/۰۵ می باشد نمرات مقدار t بالاتر از ۱/۹۶ نشان دهنده پذیرش فرضیه می باشد.

شکل ۲. مدل آزمون شده متغیرهای پژوهشی (ضریب مسیر)

شکل ۳. مدل آزمون شده متغیرهای پژوهش (مقدار t مسیر)
 جدول ۱۲. ضرایب مسیر و آماره آزمون فرضیه های تحقیق

		ضریب مسیر	آماره T	مقادیر P
فرضیه اصلی	مدیریت بهینه منابع مالی -> عملکرد مالی	۱۴۹.۰	۹۴۰.۱۰	۰۰۰.۰
فرضیه های فرعی	برون سپاری -> عملکرد مالی	۱۶۵.۰	۲۲۱.۱۶	۰۰۰.۰
	بودجه ریزی عملیاتی -> عملکرد مالی	۲۲۴.۰	۴۲۸.۱۵	۰۰۰.۰
	درون سپاری -> عملکرد مالی	۱۵۶.۰	۶۶۶.۱۱	۰۰۰.۰
	استقلال مالی -> عملکرد مالی	۱۰۴.۰	۸۹۸.۸	۰۰۰.۰

		ضریب مسیر	آماره T	مقادیر P
	مصارف و هزینه ها - عملکرد مالی	۱۴۸.۰	۹۲۰.۱۱	۰۰۰.۰
	منابع درآمدی - عملکرد مالی	۲۴۳.۰	۳۰۲.۱۷	۰۰۰.۰
	ویژگی مدیریت - عملکرد مالی	۱۴۹.۰	۹۷۸.۱۴	۰۰۰.۰
	ویژگی های منابع انسانی - عملکرد مالی	۱۵۷.۰	۸۸۰.۱۳	۰۰۰.۰

با توجه به آماره تی (۱۰,۹۴۰) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد و با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۴۹)، لذا فرضیه اصلی تحقیق تایید می شود.

همچنین با توجه به آماره تی (۱۶,۲۲۱) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر برون سپاری بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی اول) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۶۵)، لذا برون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۱۱,۶۶۶) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر برون سپاری بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی دوم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۵۶)، لذا درون سپاری بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۸,۸۹۸) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر استقلال مالی بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی سوم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۰۴)، لذا استقلال مالی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

از طرفی با توجه به آماره تی (۱۵,۴۲۸) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی چهارم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۲۲۴)، لذا بودجه ریزی عملیاتی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۱۴,۹۷۸) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر ویژگی های مدیریت بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی پنجم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۴۹)، لذا ویژگی های مدیریت بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۱۳,۸۸۰) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر ویژگی های منابع انسانی بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی ششم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۵۷)، لذا ویژگی های منابع انسانی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۱۷,۳۰۲) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر منابع درآمدی بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی هفتم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۲۴۳)، لذا منابع درآمدی بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

با توجه به آماره تی (۱۱,۹۲۰) و اینکه بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد وجود تاثیر متغیر مصارف و هزینه ها بر عملکرد مالی (فرضیه فرعی هشتم) تایید می شود. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر (۰,۱۴۸)، لذا مصارف و هزینه ها بر عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران تاثیر مثبت دارد.

سایر یافته های تحقیق:

سنجش میزان مدیریت مالی بهینه در بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران

جدول ۱۳. آمارگرهای توصیفی متغیر مدیریت مالی بهینه

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد
۱۸۳	۸,۰۱۶	۱,۸۳۳	۱,۱۷۰

جدول ۱۴. نتایج آزمون تی متغیر مدیریت مالی بهینه

ارزش آزمون = ۳					
t	درجه آزادی	آستانه معناداری آزمون	میانگین تفاوت	فاصله اطمینان	
				پایین	بالا
۷,۴۹۲	۱۸۲	۰,۰۰۰	۶,۰۱۶	۳,۷۰۷	۸,۳۲۵

همان گونه که در جدول ۱۴ مشاهده می شود چون آستانه معناداری آزمون ۰/۰۰۰ است و کمتر از ۰/۰۵ می باشد؛ و میانگین محاسبه شده (۶,۰۱۶)، از میانگین ممتنع (۳)، بیشتر است ($H_1: \mu > 3$). از این رو فرضیه صفر رد می شود و فرضیه تحقیق مورد تایید قرار می گیرد (فرض H_0 رد شده و H_1 تایید می شود)؛ به عبارت دیگر میزان مدیریت مالی بهینه در بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران در شرایط مطلوبی می باشد.

سنجش میزان عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران

جدول ۱. آمارگرهای توصیفی متغیر عملکرد مالی

تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد
۱۸۳	۴,۸۲۵	۰,۱۴۰	۰,۶۷۵

جدول ۱۶. نتایج آزمون تی متغیر عملکرد مالی

ارزش آزمون = ۳

t	درجه آزادی	آستانه معناداری آزمون	میانگین تفاوت	فاصله اطمینان	
				پایین	بالا
۸,۹۴۳	۱۸۲	۰,۰۰۰	۸,۸۲۵	۳,۴۹۲	۸,۱۵۸

همان گونه که در جدول ۱۶ مشاهده می شود چون آستانه معناداری آزمون ۰/۰۰۰۰ است و کمتر از ۰/۰۵ می باشد؛ و میانگین محاسبه شده (۸,۸۲۵)، از میانگین ممتنع (۳)، بیشتر است ($H_1: \mu > 3$). از این رو فرضیه صفر رد می شود و فرضیه تحقیق مورد تایید قرار می گیرد (فرض H_0 رد شده و H_1 تایید می شود)؛ به عبارت دیگر میزان عملکرد مالی بیمارستان های دولتی غرب استان مازندران در شرایط مطلوبی می باشد.

بحث و نتیجه گیری

آزمون های گرفته شده، نشان داده است که فرضیه اصلی این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. برنامه ریزی و مدیریت بهینه منابع مالی در میزان تحقق اهداف هر سازمان حائز اهمیت است. نحوه ایجاد و تامین منابع مالی در بیمارستان های دولتی و چگونگی مصرف آن در تحقق اهداف سازمانی نقش بسیار تاثیر گذاری دارد؛ بنابراین، بیمارستان ها به مراتب بیش از گذشته درگیر مشکلاتی هستند که دامن جامعه معاصر ما را گرفته است، چرا که اهمیت عملکرد سازمانی تا حدی است که می تواند عامل تشخیص صعود یا نزول بیمارستان ها در عصر رقابتی کنونی باشد. از این رو، بیمارستان ها نیازمند راهبردهای نوینی هستند تا بتوانند در کنار چالش ها، با استفاده مطلوب از فرصت ها، عملکرد مناسبی داشته باشند و بتوانند منابع مالی خویش را بدرستی مدیریت کنند. با توجه به نتایجی که از تحقیقات ربیعه و رضاییان (۱۴۰۱)، قصوری (۱۴۰۱)، شیخی (۱۴۰۱)، غفوری و همکاران (۱۳۹۹)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، تیلینی چاتوریکا و گامه آ (۲۰۲۲)، ناکون کواکایوا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱)، دانکن و همکاران (۲۰۲۱)، دانگواه و همکاران (۲۰۲۰) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

همچنین آزمون های گرفته شده، نشان داده است که فرضیه فرعی اول این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. در برون سپاری تمام و یا بخشی از مسئولیت یکی از واحدهای سازمان به عرضه کننده بیرون از سازمان واگذار می شود. در حقیقت و در عمل در برون سپاری نه تنها فعالیت ها منتقل می شوند بلکه عوامل تولید و حق تصمیم گیری نیز اغلب واگذار می شود. مسئله ای که مدیران ارشد با آن مواجه اند استفاده از بیرون سپاری نیست بلکه تعیین خدمتی است که باید برون سپاری شود. این موضوع نیازمند آن است که استراتژیهای برون سپاری به روشنی معین شوند تا سازمان بتواند در عملکرد مالی مناسب تر

رفتار کند. در خرید خدمات مبتنی بر ارزش برون سپاری خدمات، بیمارستانها را باید تشویق کرد تا رضایت بیمار و پیامدهای سلامت را برای بیمار بهبود بخشند و در عین حال باعث پیروی از پروتکل های بالینی و کاهش هزینه ها و در نتیجه افزایش سودآوری در بیمارستان شوند. با توجه به نتایجی که از تحقیقات ربیعه و رضایان (۱۴۰۱)، قصوری (۱۴۰۱)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

نتایج آزمون های گرفته شده، نشان داده که فرضیه فرعی دوم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. در درون سپاری قسمتی از فعالیت های سازمان با کمک اعضای داخلی انجام شده و تجدید ساختاری صورت نمی گیرد و این در حالی است که هیچ گونه تغییری در سازمان به وجود نیامده و رابطه مشارکتی هم با بیرون سازمان به وجود نمی آید. در حالیکه در برون سپاری یک فرآیند در اختیار یک بدنه بیرونی سازمان قرار گرفته و سازمان با آن وارد یک رابطه ی مشارکتی می شود و به عبارت دیگر یک رابطه دو طرفه بر مبنای مشارکت پدید می آید. اگر چه برونسپاری مزایای متعددی دارد اما در صورتی که به طور مناسب مدیریت نشود ممکن است نتایج مورد انتظار مدیران محقق نگردد. مدیران اجرایی بیمارستانها باید درک مناسبی از استراتژی، منافع و ریسک واگذاری و روشهای مناسب مدیریت واگذاری داشته باشند تا بتوانند هزینه های غیر ضروری را کنترل کنند و کیفیت مراقبت بیمار را حفظ نمایند. با توجه به نتایجی که از تحقیقات شیخی (۱۴۰۱)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، تیلینی چاتوریکا و گامه آ (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱)، دانگواه و همکاران (۲۰۲۰) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

در آزمون های گرفته شده، نشان داده شد که فرضیه فرعی سوم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. در حال حاضر بیمارستانهای دولتی خصوصاً در کشورهای در حال توسعه که مستقیماً توسط بخش دولتی اداره میشوند عملکردی ضعیف داشته و تلاشهای صورت گرفته در راستای بهبود عملکرد با بکارگیری اصلاحات مدیریت داخلی چندان اثربخش نبوده اند. مدیران با توانایی بالا میتوانند به طور کامل از توانایی خود، تنها وقتی آنها سطوح بالایی از اختیار را دارند استفاده نمایند. همین اساس اختیار به مدیران توانا امکان نظارت و تصمیم گیری به منظور بهبود عملکرد را میدهد. همچنین مدیران رده بالا پتانسیل بیشتری برای بهبود عملکرد دارند، با اینحال آنها محدودیت قابل توجهی در استفاده کامل از توانایی هایشان دارند. یکی از این محدودیتهای، نداشتن استقلال مالی است که اثرات خاصی بر عملکرد مدیران دارد. با توجه به نتایجی که از تحقیقات ربیعه و رضایان (۱۴۰۱)، غفوری و همکاران (۱۳۹۹)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، تیلینی چاتوریکا و گامه آ (۲۰۲۲)، ناکون کوکایوا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

آزمون های گرفته شده، نشان می دهد که فرضیه فرعی چهارم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. در بیمارستان های دولتی قوانین و مقررات، استانداردهای کنترلی است که بر مبنای آن عملکرد واحدهای سازمانی بر اساس بودجه سال آتی را تشکیل می دهد. تدوین و اجرای بودجه عملیاتی در دستگاههای دولتی مستلزم کاربرد حسابداری تعهدی به منظور تعیین هزینه های واقعی برنامه ها و فعالیتهاست؛ بنابراین هماهنگی و یکپارچگی طبقه بندی های بودجه ای و تطبیق آنها با ترکیب سازمانی بیمارستان های دولتی از یک سو و ارتباط وظایف برنامه ریزی؛ بودجه ریزی و حسابداری دولتی از سوی دیگر نیز از ضروریات بودجه عملیاتی و ایجاد اطلاعات کافی برای مدیریت بر منافع و عملکرد سازمان است. با توجه به نتایجی که از تحقیقات ربیع و رضاییان (۱۴۰۱)، شیخی (۱۴۰۱)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، تیلینی چاتوریکا و گامه آ (۲۰۲۲)، ناکون کوکایوا و همکاران (۲۰۲۲)، دانگوآه و همکاران (۲۰۲۰) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

آزمون های گرفته شده، نشان داده است که فرضیه فرعی پنجم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. رسیدن به یک مدیریت منابع انسانی حرفه ای نیازمند سیاست گذاری هدفمند، استخراج رفتارهای درست، شناسایی فرهنگ حاکم بر سازمان و دستیابی به نتایج شفاف از اتخاذ رویکردهای متفاوت می باشد. تصمیمات مدیریت منابع انسانی باید مبتنی بر استراتژیها باشد به تعبیری اگر مدیری بخواهد عملکرد سازمانی را ارتقاء دهد، در کنار سایر ابزارها می تواند از ابزار استراتژی های منابع انسانی که اثر بالنسبه زیادی دارد نیز استفاده کند؛ بنابراین، ویژگی های مدیریت در توسعه فرآیندها و توجه ویژه به فرآیندهایی نظیر کارمندیابی، گزینش، بهسازی و توسعه شایستگی های کارکنان، آموزش، جبران خدمات منابع انسانی سازمانی و در نهایت ارزیابی و مدیریت عملکرد منابع انسانی سازمانی کارکنان بیمارستان های دولتی، تاثیرات مطلوبی بر بهبود عملکرد سازمانی کارکنان خواهد گذاشت. با توجه به نتایجی که از تحقیقات قصوری (۱۴۰۱)، شیخی (۱۴۰۱)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، ناکون کوکایوا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱)، دانکن و همکاران (۲۰۲۱) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

آزمون های گرفته شده، نشان داده است که فرضیه فرعی ششم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. منابع انسانی به عنوان کلیدی ترین ارکان اجرای استراتژی های سازمانی همواره نقش موثری در توسعه سازمان و ارتقا جایگاه آن داشته و دارند. چه بسا بکارگیری نیروهای ناکارآمد علاوه بر تحمیل هزینه های بسیار زیاد اعم از پرداخت هزینه های استخدامی، ارائه دوره های آموزشی جدید یا بازآموزی تخصص های مورد نیاز کارکنان، بیمارستان ها را در رسیدن به عملکرد مناسب و اهداف از پیش تعیین شده با چالش های بسیاری روبرو خواهد نمود. با توجه به نتایجی که از تحقیقات شیخی (۱۴۰۱)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، ناکون کوکایوا و همکاران

(۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱)، دانگواه و همکاران (۲۰۲۰) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

نتایج آزمون های گرفته شده، نشان داده است که فرضیه فرعی هفتم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. بهره گیری از روشهای نوین در برنامه ریزی و اجرای فعالیت های پشتیبانی و نیز توسعه همه جانبه فناوری ها در بیمارستانها می کوشد تا همگام با این توسعه، نظامهای پایه ای را برای دستیابی به برنامه ریزیهای مطلوب پیش بینی و سپس عملی نماید. تکنیکهای نوین بودجه بندی می تواند راهکارهای مناسب و متحولی را پیش روی دست اندرکاران در حوزه مالی بیمارستان ها فراهم آورد. بودجه، برنامه پیش بینی شده مدیریت به منظور استفاده از منابع سازمانی برای یک دوره زمانی آتی است که در قالب اطلاعاتی کمی بیان می شود. به عبارت دیگر، بودجه به خودی خود هدف نیست بلکه هدف آن کمک به مدیریت است. بودجه ابزاری مفید برای هماهنگی و اجرای برنامه هاست و با استفاده از آن میتوان آثار مالی فعالیتها را با هدف بهبود مستمر و کاهش هزینه ها به صورت کمی بیان کرد. با توجه به نتایجی که از تحقیقات ربیع و رضاییان (۱۴۰۱)، غفوری و همکاران (۱۳۹۹)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، میرزایی و کرمی (۱۳۹۷)، بیات و همکاران، (۱۳۹۵)، نوردجا و همکاران (۲۰۲۲)، ناکون کواایوا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

در آزمون های گرفته شده، نشان داده شد که فرضیه فرعی هشتم این تحقیق مورد تایید قرار گرفت. مدیریت موثر هزینه معمولاً بر ایجاد پس انداز و به حداکثر رساندن سود در بلندمدت متمرکز است. هدف سازمانها این است که در پروژههای خود موفق باشند و انتظارات مشتری و همچنین اهداف داخلی خود را برآورده سازند. وجود یک سیستم مدیریت موثر هزینه خوب به بیمارستان ها این امکان را می دهد که بودجه را بهتر برآورد کرده و تخصیص دهند، تا سازمان ها عملکرد بهتری داشته باشند. بسیاری از کسب و کارها از تاکتیکهای مدیریتی هزینه برای پروژههای خاص و همچنین برای کل مدل کسب و کار استفاده می کنند. خوشبختانه طی سالهای اخیر در بیمارستانهای دولتی بدلائل متعدد از جمله گستردگی حجم فعالیتها در سطح کشور، نزدیکی به نقطه سر به سری منابع و مصارف و... لزوم برنامه ریزی در بیمارستان ها احساس شده است و برنامه ریزی بعنوان یکی از اولویتهای اساسی بیمارستان ها مطرح شده است. با توجه به نتایجی که از تحقیقات قصوری (۱۴۰۱)، شیخی (۱۴۰۱)، نوروزی و افلاطونی (۱۳۹۸)، شبرنگی و امیرنژاد (۱۳۹۷)، بیات و همکاران (۱۳۹۵)، ناکون کواایوا و همکاران (۲۰۲۲)، ناتین و همکاران (۲۰۲۱)، دانکن و همکاران (۲۰۲۱)، دانگواه و همکاران (۲۰۲۰) و نیکیکی (۲۰۱۸) حاصل شده است، می توان دریافت که نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گذشته همخوانی دارد.

محدودیت ها و پیشنهادهای تحقیق

عدم انجام تحقیقات کافی در زمینه ارتباط میان متغیرهای پژوهش، عدم آشنایی برخی پاسخ گویان با مفاهیم مورد نظر و نیز

نشان ندادن حالات روحی پاسخ دهندگان با توجه به گویه های پرسشنامه از محدودیت های این تحقیق بوده است. پیشنهاد های کاربردی مربوط به فرضیه اول تحقیق شامل (۱) واگذاری خدمات تدارکات مانند تهیه لوازم و قطعات مورد نیاز به پیمانکاران برون سازمانی و (۲) ارائه خدمات پشتیبانی شامل آموزش نیروی انسانی توسط پیمانکاران برون سازمانی و ذیصلاح است. پیشنهاد های کاربردی فرضیه دوم شامل (۳) نیازسنجی و برنامه ریزی مدون جهت برگزاری دوره های آموزشی درون سازمانی (۴) برگزاری دوره های متناسب با شرح شغلی کارکنان درون سازمان و (۵) برنامه ریزی جهت حفظ آموزش های صورت گرفته و حذف آموزش های غیر مرتبط می باشد. پیشنهاد های کاربردی فرضیه سوم شامل (۶) ارزیابی مستمر و اطلاع رسانی مناسب به کارکنان و (۷) بازنگری و طراحی مشاغل جدید متناسب با اهداف بیمارستان است. پیشنهاد کاربردی فرضیه چهارم (۸) در نظر گرفتن بودجه واحد برای قسمتهای مختلف بیمارستان می باشد. پیشنهاد های کاربردی فرضیه پنجم شامل (۹) بهبود خودآگاهی کارکنان از طریق برگزاری جلسات روانشناسی گروهی و خصوصی (۱۰) ارتقای مهارت های فردی کارکنان با برگزاری دوره های آموزشی تخصصی و مطابق با شرح شغل و (۱۱) بهبود انگیزه کارکنان با ایجاد اعتماد در خصوص شایسته سالاری و ارتقای شغلی می باشد. پیشنهاد های کاربردی فرضیه ششم شامل (۱۲) شناخت صحیح وضعیت موجود نیروی انسانی در بخش های اداری (۱۳) برنامه ریزی مدون جهت شناسایی نیازهای منابع انسانی و (۱۴) چابکی سازمان جهت استخدام نیروی جدید و مجرب جایگزین در مواقع لزوم جهت ارتقای جایگاه علمی بیمارستان است. پیشنهاد کاربردی فرضیه هفتم عبارت از (۱۵) ارائه خدمات با کیفیت در بیمارستان ها جهت بالابردن منابع درآمد این سازمان و در نهایت پیشنهاد های کاربردی فرضیه هشتم این تحقیق شامل (۱۶) اختیار تام داشتن قسمتهای مختلف در نحوه هزینه کرد بودجه بیمارستان و (۱۷) شفافیت تخصیص بودجه به توسعه و بخش های مختلف بیمارستان می باشد. همچنین برای تحقیقات آتی پیشنهاد می شود به (۱۸) بررسی رابطه ابعاد مدیریت بهینه منابع مالی و اثربخشی تصمیمات در سایر بیمارستانهای دولتی (۱۹) بررسی جایگاه مدیریت بهینه منابع مالی در بیمارستانهای دولتی (۲۰) بررسی و مقایسه جایگاه مدیریت بهینه منابع مالی در بیمارستانهای دولتی (۲۱) تجدید تحقیق در دور های زمانی بعدی جهت روشن شدن نتایج حاصله به واسطه استقرار و اجرای سیستم بودجه ریزی عملیاتی و (۲۲) استفاده از ابزارهای دیگر جمع آوری اطلاعات نظیر مصاحبه علاوه بر پرسشنامه پرداخته شود.

منابع و مآخذ

- انصاری، شاهرخ. (۱۳۹۲) ودجه و بودجه ریزی دولتی در ایران. موسسه انتشارات یکان.
- الوانی سید مهدی (۱۳۹۰) مدیریت عمومی. تهران: نشر نی.
- الوانی سید مهدی. (۱۳۹۱) تئوری سازمان ساختار و طرح سازمانی نوشته استیفن رابینز. ناشر انتشارات صفار.

- بیات، پگاه، آرش حاجی کریمی، جمال خانی جزنی، (۱۳۹۵)، بررسی رابطه مدیریت بهینه منابع مالی و اثر بخشی تصمیمات شرکت توزیع نیروی برق استان البرز، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه رجاء.
- پیرنیا حسین. (۱۳۹۱) مالیه عمومی مالیات ها و بودجه. ناشر ابن سینا.
- حسن آبادی محمد: نجارصراف علیرضا (۱۳۸۹). مدل جامع نظام بودجه ریزی عملیاتی. تهران: انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران.
- ربیع، سجاده؛ رضاییان، علی؛ (۱۴۰۱)، تأثیر مدیریت ارتباط با مشتری اجتماعی بر عملکرد مالی با نقش میانجی گری تعهد مشتری و رضایت مشتری (مورد مطالعه: بانک های خصوصی استان خوزستان)، مجله: مدیریت بازاریابی، شماره ۵۵ (صفحه ۹۵ تا ۱۰۹).
- شبرنگی، اسماعیل، امیرنژاد، قنبر (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر مدیریت استراتژیک منابع انسانی بر عملکرد سازمانی با نقش میانجی کارآفرینی سازمانی در گروه ملی صنعتی فولاد ایران، انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران، دوره ۸، شماره ۸، صفحه ۱۵۱-۱۶۲.
- عبدالحسینی محمد. (۱۳۸۷) بررسی نقش مدیریت بهینه منابع مالی در اثربخشی برنامه های شبکه رادیویی ایران از دیدگاه مدیران و کارشناسان رادیو ایران. پایان نامه.
- قصوری علی، (۱۴۰۱) نقش مدیریت منابع انسانی در عملکرد سازمان، فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، دوره ۶ شماره ۸۴ (۱۴۰۱)، صفحه ۸۱-۹۱.
- علی نژاد ساروکلان، مهدی، تارقی، ستاره (۱۳۹۶)، تأثیر توانایی مدیریت بر سیاست تأمین مالی، مجله دانش حسابداری، دوره هشتم، شماره ۲، پیاپی ۲۹، صص. ۱۵۹ تا ۱۸۰.
- غفاری تبریز، مریم، سام دلیری، بهنام، (۱۳۹۷)، تأثیر مسئولیت پذیری اجتماعی و هویت سازمانی بر عملکرد مالی سازمانها (مطالعه موردی: فعالان اقتصادی بخش خصوصی استان مازندران)، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد نوشهر.
- غفاری تبریز، مریم، سام دلیری، بهنام، (۱۳۹۷)، تأثیر مسئولیت پذیری اجتماعی و هویت سازمانی بر عملکرد مالی سازمانها (مطالعه موردی: فعالان اقتصادی بخش خصوصی استان مازندران)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نوشهر.
- غفوری، ابراهیم، عباس ثابت، علی انوری، (۱۳۹۹)، بررسی ارتباط بین سرمایه فکری با عملکرد مالی بر اساس نقش میانجی اشتراک دانش، فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، دوره ۴ شماره ۲۸ (۱۳۹۹)، صفحه ۱-۱۴.

میرزایی، مهدی؛ کرمی، اسفندیار؛ (۱۳۹۷)، چالش ها، راهکار و ارائه الگوی اسلامی مدیریت تخصیص و مصرف بهینه اعتبارات و منابع مالی در راستای تحقق اهداف مهارت آموزی مطلوب به مهارت آموزان. مورد مطالعه مراکز آموزش فنی و حرفه ای استان ایلام، مجله: مهارت آموزی، شماره ۲۵، (صفحه ۲۱ تا ۴۶).

نوروزی، محمد، افلاطونی، عباس، (۱۳۹۸)، بررسی وجود سطح بهینه مدیریت سرمایه در گردش و تأثیر محدودیت مالی بر سطح بهینه موجود، فصلنامه پژوهش های تجربی حسابداری، دوره ۹، شماره ۱ - شماره پیاپی ۳۱، صفحه ۱-۲۲.

Chathurika Thilini.Gamagea.Kayhan.Tajeddini. A multi-layer organizational culture framework for enhancing the financial performance in tourism and hospitality family firms. *Tourism Management* Volume 91, August 2022, 104516.

Dancan O.OthuonaKarambu KiendeGatimbuaCollins M.MusafiribFelix K.Ngetichc(2021), Working capital management impacts on small-scale coffee wet mills' financial performance in eastern Kenya.*Journal of Co-operative Organization and Management*. Volume 7, Issue 9, September 2021, e07887.

Danquah JeffBoakyeaIshmaelTingbanibGabriel SamAhinfulcRandolphNsor-Ambalad(2020) The relationship between management performance and financial performance of firms listed in the Alternative Investment Market (AIM) in the UK.*Journal of Cleaner Production* Volume 278, 1 January 2021, 124034.

Musgrave Richard(1964).Theories of fiscal federalism public finance,vol 24.

Nakhon,Kokkaewa.Noppadon,Jokkaw,Vachara,eansupap,Warit,Wipulanusat. Impacts of human resource management and knowledge management on non-financial organizational performance: Evidence of Thai infrastructure construction firms. *Ain Shams Engineering Journal* Volume 13, Issue 6, November 2022, 101750.

Natthinee ThampanyaaJunjieWubChristopherCowtonc(2022) Carbon neutrality targets, optimal environmental management strategies & the role of financial development: New evidence incorporating non-linear effects and different income levels.*Journal of Environmental Management* Volume 297, 1 November 2021, 113352.

Nkeki Charles,I (2018) Optimal investment risks and debt management with backup security in a financial crisis.*Journal of Computational and Applied Mathematics* Volume 338, Pages 129-152.

NurdjanahHamidIda Bagus AnomPurbawangsa. (2022) Impact of the board of directors on financial performance and company capital: Risk management as an intervening variable. *Journal of Co-operative Organization and Management* Volume 10, Issue 2, 100164.

Procedia-social and Behavioral sciences -sciencedirect(2014).

Systems Engineering procedia-sciencedirect(2012).

Venkatraman, N (1997).beyond outsourcing:managing IT Resources a value center.sloan management Review, (spring):51-76 42- *Journal:procedia-social and Behavioral sciences*(2015)-Elsevier.

Investigating the effect of optimal financial management on the financial performance of public hospitals in the west of Mazandaran province

Comail Majidnateri¹
Mehrdad Goleyjani^{*2}

Abstract

The main goal of this research is to investigate the effect of optimal financial management on the financial performance of public hospitals in the west of Mazandaran province. This research is of the applied type according to the purpose and descriptive type according to the method of data collection and of the survey group. In this research, two standard financial resource management questionnaires were used by Abdul Hosseini et al. (2017) and the standard financial performance questionnaire of Shin organization (2017). Data analysis was done with Kolmogorov Smirnov method and structural equation method with PLS software, bootstrap test was tested. The statistical population of the present study consists of managers and financial experts of public hospitals in the west of Mazandaran province in the number of 350 people, and 183 people were selected as a statistical sample by simple random sampling method with the help of Morgan's table. The results indicate that optimal financial management It has an effect on the financial performance of public hospitals in the west of Mazandaran province and according to the outsourcing t-statistic (16.221); outsourcing (11.666); financial independence (8.898); operational budgeting (15,428); management features (14.978); Characteristics of human resources (13,880); Sources of income (17,302) and costs and expenses (11,920) have an effect on the financial performance of public hospitals in the west of Mazandaran province.

Keywords

Optimal financial management, financial performance, human resource

1. MA, Accounting Department, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran. (komailmajidi13@gmail.com).

2. Assistant Professor of Accounting Department, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran. (*Corresponding Author:m.goleyjani1@yahoo.com).